

Plenaire Vergadering van 26-04-2006

Voorstel van decreet van de dames Helga Stevens en Veerle Heeren, de heer Dany Vandenbossche, mevrouw Anne Marie Hoebeke en de heer Bart Caron houdende de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal

De heer Erik Arckens:

Ik wens vanuit de oppositie vooral mevrouw Stevens te feliciteren met dit voorstel van decreet. Ik meen dat van harte. Mevrouw Stevens, u bent er al jarenlang mee bezig, eerst bij de Europese Unie voor Doven, later in het Vlaams Parlement.

Ik wil een persoonlijke noot aanbrengen. Ik heb een bijzondere appreciatie voor die mensen die uit dat aspect van hun 'dasein', of ze nu doof zijn of blind of dergelijke meer, levenskracht putten en er ongelooflijke dingen mee doen.

Dan denk ik bijvoorbeeld aan Mark Grammens, die quasi-dooft is, maar al enkele tientallen jaren om de 14 dagen een fantastisch Journaal uitbrengt, dat overal wordt gesmaakt, maar ook vervloekt. Dat is iemand die op een geweldige wijze omgaat met zijn handicap.

In een maatschappij waar alles steeds meer draait om communicatie en auditieve interactie, wordt het voor dove en slechthorende mensen met de dag lastiger om mee te kunnen. Het is echter ook zo dat in diezelfde maatschappij het inzicht rijpt. Door de gebarentaal en het uitstekende werk van de tolken - die we nu al 2 jaar aan het werk zien - kunnen ook die mensen deelnemen aan parlementaire activiteiten en volwaardig functioneren. Dat is een uitstekende zaak.

We mogen onszelf echter niet verblinden. Op andere niveaus blijft het voor doven en slechthorenden knokken om volwaardig te kunnen participeren en functioneren. Een handicap mag in een moderne en welvarende maatschappij zoals de Vlaamse, die de middelen heeft om er iets aan te doen, geen beletsel meer zijn om te kunnen functioneren zoals alle anderen

Er is inderdaad een verzoekschrift geweest met 71.000 handtekeningen. Vervolgens hebben een aantal Vlaamse parlementsleden een oplossing gezocht om de Vlaamse Gebarentaal decretaal te laten erkennen. Dit resulteerde in het voorstel van decreet houdende de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal, dat onlangs werd besproken en goedgekeurd in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Ik wil eraan herinneren dat de erkenning van die Vlaamse Gebarentaal al een hele tijd op de politieke agenda staat. Ik verwijs naar de resolutie betreffende de problematiek van personen met een auditieve handicap, die op 5 mei 1999 werd aangenomen door het Vlaams Parlement. Toen zetelde ik hier nog niet. Het nu voorliggende verzoekschrift vraagt een aantal dingen: de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal als eerste taal van de Vlaamse doven, structureel overleg van de overheid met de Vlaamse dovengemeenschap en andere betrokkenen over de praktische gevolgen van de erkenning, en het stimuleren van het taalkundig onderzoek naar gebarentaal bij de VRT.

Tot nu toe heeft de Vlaamse Gebarentaal geen wettelijke status. Dit leidt tot problemen en discriminatie. Met dit voorstel van decreet wordt de culturele erkenning gevraagd van die VGT als bestaande taal. Dat het hier gaat over het culturele, mag vreemd lijken, maar is het eigenlijk niet. Dit is daarom ook geen louter symbolisch dossier.

Ook wordt de oprichting van een adviescommissie gevraagd aan het parlement, net als een aanpassing van de wetgeving inzake bestuurszaken, onderwijs, werk en media.

Het Vlaams GebarentaalCentrum is ook betrokken bij de huidige vraag tot de culturele erkenning van de VGT. Ook voor veel vroegdoven is het immers onmogelijk om tot voldoende communicatie te komen en voldoende toegang te hebben tot informatie, indien enkel gebruik wordt gemaakt van het Nederlands. Dat is erg belangrijk. Sommigen hebben weliswaar een opvoeding gekregen waarbij het leren en het gebruik van het Nederlands centraal stond, maar bij anderen is dat helemaal niet het geval geweest. Het gebruik van gebarentaal in het onderwijs en daarbuiten zal leiden tot een snellere overdracht van informatie en kennis. Gebarentaal is trouwens niet universeel: erbinnen bestaat een ruime mate van diversiteit.

Het valt inderdaad te betreuren dat de Vlaamse openbare omroep geen nieuwsuitzendingen met een gebarentolk heeft, terwijl dat bij de RTBF wel het geval is. Ik zou dan ook een warme oproep willen doen aan de Vlaamse Regering om daar iets aan te doen. De kwestie van de ondertiteling is in de commissie voor Cultuur al meermaals ter sprake gekomen. Het is natuurlijk een tweesnijdend zwaard.

Ik ben nooit een grote voorstander geweest van de ondertiteling van Nederlandse programma's. Ik heb het dan over programma's uit Nederland. Vlaanderen en Nederland groeien met de dag meer en meer naar elkaar toe. Abstractie makend van de problematiek van doven en slechthorenden, zouden we een bijzonder slecht signaal geven met het ondertitelen van programma's uit Nederland. Dat is mijn persoonlijke mening, waarmee ik echter niet gezegd wil hebben dat we geen maximale inspanning moeten doen.

Dames en heren, ondanks dit decreet, dat zo dadelijk zal worden goedgekeurd, zullen de verschillende overheden nog meer inspanningen moeten doen om hun diensten toegankelijk te maken voor doven en slechthorenden. Het volstaat niet dat er zoiets bestaat hier in het Vlaams Parlement; het moet ook overal een uitbreiding krijgen. Na verloop van tijd zouden idealiter in alle openbare diensten bij vergaderingen tolken aanwezig moeten zijn om het doven en slechthorenden mogelijk te maken te participeren aan vergaderingen. En wat mogelijk is voor doven, moet ook mogelijk zijn voor alle andersvaliden. Zij moeten kunnen participeren en functioneren in een maatschappij als de onze. We moeten daar alle mogelijke krachten voor inzetten en er al het beschikbare geld voor vrijmaken.

Mijnheer de voorzitter, met dit voorstel van decreet is in mijn ogen een bijzondere dynamiek in gang gezet. We kunnen alleen maar hopen dat die nu leidt tot een aantal stappen die we op dit ogenblik nog niet voor mogelijk houden. Want: plus est en vous.
(Applaus bij het Vlaams Belang en de N-VA)